

Tampereen kaupungin lausunto Opetushallitukselle teollisuuden perustutkinnon tutkintokokeilusta

Teollisuuden perustutkinto muodostuisi kone- ja tuotantotekniikan sekä prosessiteollisuuden perustutkinnosta. Antavatko nämä tutkinnot riittävän pohjan teollisuuden monipuolisiin työtehtäviin vai pitäisikö kokeilussa hyödyntää myös muita tekniikan alan perustutkintoja?

Keskeiset osaamiskokonaisuudet löytyvät kone- ja tuotantotekniikan sekä prosessiteollisuuden perustutkinnoista. Teollisuuden perustutkintoon olisi tärkeää sisällyttää myös sähkö- ja automaatiotekniikan osaamista, sillä teollisuuden toimintaympäristö on yhä enemmän automatisoitua ja digitalisoitua. Uuden perustutkinnon pakolliset tutkinnon osat on mietittävä tarkkaan ja joiltain osin tutkinnon perusteita pakollisten tutkinnon osien osalta voi olla tarve uudistaa. Valinnaisten tutkinnon osien kohdalla voisi olla hyödyllistä mahdollistaa tutkinnon osien valinta myös muista tutkinnoista, kuten esimerkiksi talotekniikan perustutkinnosta. Muista tutkinnoista valittavia valinnaisia opintoja voisi olla 30 osaamispistettä, mikä monipuolistaisi osaamista riittävästi. Paikallisia tutkinnon osia tarjoamalla voitaisiin huomioida alueen yritysten toimialat.

Millaisia mahdollisuuksia tai uhkia/riskejä mahdollisessa teollisuuden perustutkinto -kokeilussa tulisi huomioida?

Teollisuuden perustutkinto -kokeilu antaisi erityisesti oppivelvollisille mahdollisuuden tutustua teollisuuden ammatteihin ja työtehtäviin ilman, että täytyy valita tietty nykyisen tutkintojärjestelmän mukainen perustutkinto jo hakuvaiheessa. Tämä voisi vähentää alalta toiselle vaihtamista sekä lisätä teollisuuden alan vetovoiman kasvua. Teollisuuden vetovoiman kasvulla voisi olla vaikutusta Suomen vientiteollisuuden ja sen alihankkijoiden osaavan työvoiman saatavuuteen.

Uuden teollisuuden perustutkinnon rakentamisessa on huomioitava teollisuuden perusvaatimusten osaaminen, erityisesti turvallisuus, työkalujen käyttö, piirustusten luku ja tulkinta sekä mittaaminen. Lisäksi tulevaisuuden osaamistarpeet liittyvät vahvasti automaatioon sekä sähkö- ja ohjausjärjestelmiin. Erityisen tärkeää on varmistaa, että kokeilussa huomioidaan teollisuuden eri toimialojen todelliset osaamistarpeet.

Kone- ja tuotantotekniikassa turvallisuusosaaminen on sisällytetty useaan eri tutkinnon osaan ja jotta opiskelussa ei jää osaamisvajeita turvallisuusosaamiseen, turvallisuus on uudessa tutkinnossa koottava selkeäksi kokonaisuudeksi. Myös toinen teollisuudesta tuleva vaade, piirustusten ja kuvien luku- ja tulkintaosaaminen, on koottava kokonaisuudeksi uudessa tutkinnossa. Tutkinnon tulee sisältää myös työkalujen käyttöön liittyvää osaamista sekä mittausosaamista, joita teollisuuden tehtävissä tarvitaan. Myöskään prosessiteollisuuden erityisosaamiset kuten automaatio, turvallisuus ja kemialliset prosessit eivät saisi jäädä liian vähälle painoarvolle. Jotta teollisuuden monipuolisiin tarpeisiin pystytään uudella tutkinnolla vastaamaan, voisi tutkinnossa olla tutkinnon osa ”Teollisuuden koneen käyttö”. Tämä tutkinnon osa valmistaisi teollisuuden koneiden käyttämiseen riippumatta siitä, minkä tyyppinen tuotantolaite on. Sen sijaan kone- ja tuotantotekniikan perustutkinnossa olevaa manuaalikoneistusta ei ole tarpeellista sisällyttää pakolliseksi tutkinnon osaksi uudessa tutkinnossa.

Kun yllä mainitut näkökulmat on huomioitu eli teollisuuden vaatima osaaminen on varmistettu, tutkinnolle on paikkansa nykyisessä tutkintorakenteessa ja muuttuva teollisuus saa monialaisia osaajia eri tehtäviin. Lisäksi työelämälähtöisten opintopolkujen rakentaminen voisi helpottaa.

Koulutuksen järjestäjien yhteistyön parantaminen ja elinkeinoelämän tarpeisiin vastaaminen on tärkeää. Tutkintokokeilu kehittäisi entisestään korkeakoulu-yhteistyötä ja opiskelijoiden jatko-opintoihin siirtymistä. Uudessa tutkinnossa voisi kokeilla lisätä matemaattisten aineiden opetusta.

Uhkana on, että uusi käyttöönotettava teollisuuden perustutkinto voi vähentää hakijoita muille teollisuuden aloille. Esim. kone- ja tuotantotekniikan alalle hakeutuvien väheneminen voi olla huono asia konepajateollisuuden yritysten näkökulmasta. Teollisuuden tutkinnon liiallinen yleisluontoisuus voi estää opiskelijoiden osaamisen syventämistä riittävälle tasolle.



17.2.2026

Puollan teollisuuden perustutkinto -kokeilun aloittamista

Kyllä.

Perustelut vastauksellesi ja mielipiteesi teollisuuden perustutkinto -kokeilusta

Teollisuudessa on paljon monipuolisia yrityksiä ja erilaisia tuotantolaitteita, joihin ei ole tällä hetkellä sopivaa koulutusta tarjolla. Uusi teollisuuden perustutkinto vastaa hyvin monenlaisiin työelämätarpeisiin.

Tampereen kaupunki
Elinvoiman palvelualue
apulaispormestari Jaakko Mustakallio

